

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Directoraat Generaal Bestuur, Ruimte en Wonen
Directie Bouwen en Energie
Programma Aardgasvrije wijken

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon: dhr. L. van der Plaats Ons kenmerk: E202037005
Telefoon: 14 072 Relatiekenmerk:
E-mail: post@heerhugowaard.nl

Onderwerp: Uw afwijzing van onze aanvraag Programma Aardgasvrije Wijken

Heerhugowaard, 25 november 2020

Geachte mevrouw Ollongren,

Aan het begin van dit jaar heeft de gemeente Heerhugowaard zich bij het ministerie van BZK aangemeld voor deelname aan het landelijke Programma Aardgasvrije Wijken, om de bewoners van de Rivierenwijk-Zuid te helpen om hun woning aardgasvrij te maken. Helaas hebben wij vorige week te horen gekregen dat de Rivierenwijk-Zuid niet voor dit programma is geselecteerd.

Uiteraard waren wij zeer teleurgesteld om te vernemen dat ons voorstel de selectie voor de tweede ronde niet heeft gehaald. En uiteraard hebben we er alle vertrouwen in dat de afweging om tot deze selectie te komen in alle zorgvuldigheid door uw ministerie is gemaakt. Tegelijkertijd waren wij erg verbaasd over de motivering die wij ontvingen als onderbouwing voor de afwijzing:

“De business case in uw aanvraag is goed. Ook is de gemeenteraad actief betrokken. Uw projectorganisatie met stakeholders is doordacht met een goed beeld wat de rol en verantwoordelijkheden van de deelnemers is.

Er zijn echter risico's verbonden aan dit project. De jaarlijkse kosten voor energie worden hoger dan nu, in combinatie met een hoge investering. Dit maakt het risico op niet voldoende aansluitingen op het warmtenet hoog, minimaal 80 procent moet mee doen. Ook is de keuze voor het warmtenet gebaseerd op een ouder rapport en een vergelijking tussen alleen de aanlegkosten van twee systemen: warmtenet of individuele warmtepomp. De planning na 2021 moet op meer punten uitgewerkt worden. Tot slot is de aandacht voor verbetering van de leefbaarheid weinig concreet. Er lijkt nog nauwelijks sprake van een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de wijk en de samenwerking tussen de betrokken partijen.”

De gemeente en de betrokken partners kunnen zich niet vinden in de argumenten die u voor de afwijzing aandraagt. Hoewel er geen formele procedure is ingesteld om bezwaar te maken tegen de selectie, hechten wij er waarde aan om u dat langs deze weg te laten weten.

Met betrekking tot de jaarlijkse kosten

De tarieven voor warmte vallen binnen de warmtewet, waarmee woonlastenneutraliteit voor afnemers van een warmtenet is geborgd. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) bepaalt op grond van deze wet immers de maximumprijs die een leverancier ten hoogste in rekening mag brengen voor de levering van warmte. De warmteleverancier in de Rivierenwijk-Zuid (HVC) berekent in de praktijk zelfs een lager tarief dan de ACM voorschrijft.

Juist voor de regulatie van de jaarlijkse kosten voor de bewoners in de Rivierenwijk-Zuid is het principe Niet meer dan Nu afgesproken. Dit is een belangrijk principe voor de aansluiting op het warmtenet en garandeert voor de bewoners kostenneutraliteit.

Met betrekking tot de eigen bijdrage

De eigen bijdrage voor woningeigenaren die in het uitvoeringsplan wordt voorgesteld (min. €1500, max. €2900 incl. tegemoetkoming energiebesparende maatregelen en overstap elektrisch koken) is conform met eigen bijdrages die in andere, reeds lopende proeftuinen worden gehanteerd.

Zo wordt er in Rotterdam¹ een eigen bijdrage van €1.500 gevraagd voor het aansluiten van een appartement op het warmtenet, en wordt er in Pijnacker² een eigen bijdrage van €2.250 voorgesteld. De voorgestelde eigen bijdrage ligt in de praktijk slechts iets hoger dan de investering die men normaalgesproken ook zou moeten doen voor het vervangen van de cv-ketel.

Binnen het uitvoeringsplan had het college bovendien geld gereserveerd voor energiebesparende maatregelen waarmee men de maandlasten zelfs kon verlagen. Deze besparing is in de berekeningen echter niet gekwantificeerd, omdat hier geen uniforme rekenmethodiek voor is en bewoners zélf zouden kunnen bepalen welke energiebesparende maatregel de voorkeur heeft.

Ondanks de beperkte eigen bijdrage, is woonlastenneutraliteit op de midden lange termijn (10-15 jaar) geborgd middels de relatief lage warmtetarieven en stimulering van energiebesparende maatregelen.

Met betrekking tot de vereiste dat 80% meedoet

De vereiste van minimaal 80% deelname om een warmtenet te kunnen realiseren, is in de Rivierenwijk-Zuid niet van toepassing. C.a. 50% van de particulier woningbezitters heeft woningen die aan het bestaande tracé liggen, dat wordt aangelegd om de corporatiewoningen aan te sluiten. Deze woningen kunnen dus op individuele basis worden aangesloten op het net. Voor de overige 50% is er onderlinge afhankelijkheid. Binnen een afgebakend gebied/cluster heeft HVC de richtlijn afgegeven dat ongeveer 2/3 (66,6%) van de woningen aangesloten dient te worden op het net, om het warmtenet daar te kunnen realiseren. Zeker gezien het feit dat een aantal woningeigenaren in deze delen van de wijk al interesse hebben getoond, lijkt een uitbreiding in deze gebieden met behulp van de aangevraagde subsidie zeer realistisch.

Ten aanzien van de keuze voor een warmtenet

U stelt in uw motivering ook dat de keuze voor een warmtenet is gebaseerd op een ouder rapport en een vergelijking tussen alleen de aanlegkosten voor een warmtenet en een individuele warmtepomp.

De keuze is echter niet alleen gebaseerd op een enkel rapport, maar vooral ook ingegeven door de koppelkansen die de geplande herinrichting van de wijk en de keuze van de woningcorporatie om haar woningvoorraad in deze wijk op een warmtenet aan te sluiten. Als er nu een

¹ <https://www.rotterdam.nl/wonen-leven/heindijk-aardgasvrij/>

² <https://www.ad.nl/delft/7-5-miljoen-euro-subsidie-voor-aardgasvrije-klapwijk-gemeente-is-blij-maar-of-de-bewoners-dat-ook-zijn~aee9cccb/>

haalbaarheidsstudie zou worden uitgevoerd, zou opnieuw het warmtenet als maatschappelijk goedkoopste alternatief uit de bus komen.

De woningscanrapportages uit 2018, bevestigen dit beeld. Deze wijzen uit dat overstappen op het warmtenet incl. alle noodzakelijke aanpassingen leidt tot de laagste kosten per woning. Zowel qua initiële investering, als wanneer het effect op de jaarlijkse kosten voor energie (afschrijving en verbruik – geschatte besparing) worden beschouwd.

Woonwaard heeft als startmotor gediend in deze wijk met als doel om een gehele wijk aardgasvrij te krijgen. Hiervan is de uitvoering al gestart en zijn ca 300 woningen aangesloten op het warmtenet. Deze wijk zal voor nu en in de toekomst een warmtenet-wijk blijven.

Met betrekking tot een visie op de ontwikkeling van de wijk

Ook kunnen wij ons niet vinden in uw constatering dat er nauwelijks sprake is van een gezamenlijke visie op de ontwikkeling van de wijk, temeer omdat er een ontwerp voor de herinrichting klaarligt, dat in samenwerking met de wijkbewoners tot stand is gekomen. Daarnaast wordt met een groep actieve bewoners onderzocht welke koppelkansen er op sociaal vlak zijn en hoe de leefbaarheid verder kan worden verbeterd. Mogelijk is dit in het uitvoeringsplan onvoldoende benadrukt, maar in de uitvraag is ook niet heel expliciet naar een visie op de ontwikkeling van de wijk gevraagd.

Wat betreft de planning na 2021

U stelt dat deze planning op meer punten uitgewerkt dient te worden. Deze planning kon inderdaad nog niet meer in detail worden uitgewerkt, omdat deze afhankelijk is van het aantal deelnemers op korte termijn. Wellicht hadden hier scenario's voor kunnen worden uitgewerkt. Wij achten het echter wel saillant dat het hier gaat om de planning van de uitvoeringsfase van het project (het daadwerkelijk realiseren van aansluitingen); een fase waar het overgrote deel van de proeftuinen uit de eerste ronde nog geen zicht op hebben. Dit project stond op het punt om binnen een half jaar – nog voor de herinrichting van de wijk - de eerste particuliere aansluitingen te realiseren. Zonder subsidie is dit echter niet haalbaar en gaan de straten voor de komende vijf tot tien jaar weer dicht.

Tenslotte

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende op de hoogte gebracht te hebben en zouden graag deze brief nader toelichten in een bestuurlijk overleg.

In afwachting van uw reactie,

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Heerhugowaard,
de secretaris, de burgemeester,

A.S. Meijer

A.B. Blase